

“La figura del mestre és un obstacle, en la societat actual”

Guillem Frontera (Ariany, Mallorca, 1945) publica al Club Editor la novel·la *L'adéu al mestre*, ambientada en el món de l'art, a Mallorca, els anys previs a la crisi.

—El món de l'art va ser especialment interessant, aquells vuitanta, noranta, a Mallorca, quan es produeix el fenomen Barceló?

—Sí. En aquell moment el món de l'art enfolleix perquè hi arriben diners sense tradició d'inversió cultural i es vol aprofitar l'art com a gran refugi d'excedents. El que passa és que els valors consolidats són massa cars i surt més a compte crear valors nous. En poc temps, les galeries van poder comprar a bon preu i vendre car. Va ser un negoci, per a la gent espavilada. Però als clients no els va anar tan bé. Enlluernats pel fenomen Barceló, van invertir en alguns artistes a uns preus que no s'han pogut mantenir de cap de les maneres. El fenomen Barceló, a banda del fet purament artístic, va causar un trasbals increïble. Es va crear una nova figura i molta gent va pensar que el cas es podria repetir amb altres artistes, però no hi ha lloc per a més Miquels Barceló, no tothom té la seva capacitat i la seva sensibilitat.

—Més enllà de la crònica d'aquell moment, la novel·la reflexiona sobre les diverses relacions de l'artista amb l'art, sobre el seu encaix social, a través, principalment, del professor d'art i artista argentí i del protagonista, un hereu adinerat que vol ser pintor.

—Sempre és un afer personal perquè l'art ens ha de parlar, ens ha d'emocionar, de manera individual. La porta natural d'entrada de l'art a les nostres vides és la que conforma les nostres emocions i quan l'art ens ha emocionat tot el que ens passa després és imprevisible. En aquest sentit es pot dir que l'art és una forma de coneixement diferent del de la ciència. Gràcies a les sensacions i emocions, és una forma de coneixement de nosaltres mateixos.

—L'adéu al mestre del títol és un títol de tesi, o només fa referència a la trama?

—Sí, és un títol de tesi perquè crec que la vida actual sembla que acaba la figura del mestre. Per diverses raons. En des-

Guillem Frontera publica la novel·la *L'adéu al mestre*, al Club Editor.

tacaria dues. El mestre, que no és la persona que ensenya, sinó la que et proporciona les eines i et situa en el fluir de la història, és el que t'ajuda a veure't com un agent històric i això està molt mal vist per la societat actual. El sistema ara necessita ciutadans devaluats, sense història, sense que estiguin lligats a res. La figura del mestre, en aquest sentit, és un obstacle. I la segona raó és que, sobretot en el món de l'art, la feina del mestre com a guia respectat que obre camins autèntics que tenen recorregut contradiu l'obsessió del mercat per tenir l'exclusiva de la definició del mateix art. El mercat no vol interferències. Si de cas, vol intel·lectuals, crítics, professors, que simplement dotin d'una coartada filosòfica o ideològica els interessos del mercat. Per tant, el mestre és un objectiu que cal abatere, o bé neutralitzar.

—El personatge de l'hereu adinerat que busca el seu camí en l'art es dona gaire?

—No en conec cap cas però he seguit un consell que em va donar el gran home de cultura, Maurici Serrahima, no vulguis mai crear un personatge a través d'un de real perquè et portarà al fracàs. El meu personatge, a més de versemblant, però, tendeix a afeblir el tòpic que la noblesa mallorquina és una classe arruïnada amb casals que cauen. Això és una cosa falsa. N'hi ha hagut, òbviament, però la majoria ha sabut adaptar-se als nous temps,

—En una novel·la com aquesta, el risc era caure en la falsa literatura dels crítics d'art.

—Si hi ha cap encert és per una deformació professional, la meua experiència com a cronista cultural. Rebutjo l'etiqueta de crític d'art, no en sé. El context més ampli de la cultura de l'art em pot haver ajudat a salvar els perills del criticisme.

—La novel·la fa un esment a Llorenç Villalonga. Hi ha res de l'escriptor a la novel·la?

—Hi ha un homenatge implícit en el sentit que intento servir-me de les dues maneres que el caracteritzen. Una, el to elegíac i nostàlgic. I l'altra és la sàtira, amb una certa tendència a l'absurd.

Lluís Bonada